

Deest.

membran. Fol. lac. 13 & 14.

1.
2.7.

S. Biblia
v. A. N. Testa-
menti.

Librum Iosue praecedit Prologus S. Hier. "Tandem finit Pentateuchus Moysi". Dein lib. Iudicum, et Ruth. Libro I Legum praepositus Prologus S. Hieron. qui dicitur galatibus: "Viginti et duas literas esse apud Hebraeos"; sequuntur ordine II. III. et IV. Reg. Postea Paralipom. lib. duo cum prefat. S. Hieron. "Si septuaginta interpretum". Capitulo ultimo libri 2^{di} annexa est oratio Manassis Regis Iuda apocrypha: "Domine Deus omnipotens Patrum nostrorum". Contuli cum Billius P. Sabatier, T. 3. p. 1009. et adductis ibi M. Colbertinis n. 293. et n. 935. ac maxime his eam formam nostram orationem deprehendi, uti in edit. a. 1496. (C)

Libro Esdrae I. proficius est prologus 3. Hier. in
Esdram et Nehemiam ad Tomnionem et Sagatianum:
"Utrum difficilius sit, facere quod poscitis?" Hic r.
ber non in decem, ut habet nostra vulgata, sed in
septem est capitula diffinitus. Liber, qui est apud
nos 2^{us}, novo inchoatur capitulo, sed sine titulo,
nisi quod rubro sit proscriptum: Nec, id est Nehe-
mia, quo tamen non obstante in fronte foliorum
sequentium legitur: Esdrae. I. Liber iste absol-
vitur capitibus XIII. ut in vulgata.
Post ultimum capitulum immediate sequitur:
"Incipit liber secundus Esdrae", et continet capi-
tula 27. Est iste liber, quem dicimus 2^{um} Esdrae,

(a) Orationem Manafis krijs.
tam fuisse in Germanis. Regum
Israel et in Germanis. *Regis* *Prophet*
et *Israhel* locus 2. *Sam.* p. 32. 18.
19. La vero, quod hodie agitur illi
nomine est, verbi gratia
typomemnon ubi videtur tenore
habetur ab Autore Confessio.
Epistolicum II. 22. abque
falsitate Cotelieris fictitia est
ac extra Canonem Librum
divinorum collocata. —
Et antiquis eam plures
geminam habere, quod
vide apud Fabric. *Bibl.* *Eccl.*
græc. lib. 3. p. 29. —
Græci etiamnum hodie
inter alia cantica hæc
Manafis oratione uti,
notavit Leo Allatius de
lib. eccl. i. 1. p. 62. — Qui vero affir-
marunt, eam nec græcè
nec hebraice reperiri,
videant Lambec. *Comen.*
Bibl. *Cos.* lib. 8. p. 24. et 29.
Bonfr. p. 44. *Dupin* in
Proleg. *Conf.* *Appl.* p. 17.
Labb. *Conc.* t. 3. Paris. 1671.
Cotelier. *Patres.* *Appl.* — *Biblia*
Rob. *Sept.* 1540. A *Walton*
Polyglotta

20.

Cod. XX.

ad apocrypha rejectus. S. Hieronymus in mox dicto Prologo translationem Manassie scriptam fuisse in sermonibus secundum Israel, et in sermonibus Horai Prophetarum, testatur locus 2. Paralip. 35, 18. 19. Ea vero, quae hodie regis illius nomine extat, videtur Paralipomenon una veluti leuore subiicietur ab auctore Constitut. Apostoli. Corum II 22. atque patente Cotelerio fidelitatem esse ad extra canonem Lib. divinor. collocata. Ex antiquis eam plures genuinam habuere, quas vid. apud Patric. Biblioth. græcæ, lib. 3. c. 29. Græcos etiam nunc hodie inter alia cantica hæc Manassie oratione uti, notavit Leo Allatius de lib. eccl. græc. p. 62. Qui vera affirmant, eam nec græcè nec hebraicè reperiri, addunt Jamblæ. Comment. Bibl. c. 1. lib. 2. p. 27. et 274. Bonfrer. p. 14. Dupin in Dileg. Bibl. Constit. Apost. Lib. p. 17. Rabbi concil. T. 1. Paris 1644. Cotelieri Patr. Apost. Biblioth. Rob. Stephani 1640. Waltoni Polyglott. in Esdræ et Nehem. Utrum difficilius inter alia ait: "Ne quemquam moveat, quod unum a nobis editus est, nec Apocryphorum tertium et quartum somniis delictetur, quia et apud Hebræos Esdræ Nehemique sermones in unum volumen coarctantur, et quæ non habentur apud illos, - sunt procul abjicienda." Ex his patet, librum 1. et 2. Esdræ uno conclusum fuisse volumine jam ab Hebræis, uti et in codice nostro. Librum vero tertium s. qui codici nostro secundus est, esse apocryphum, et ab alio quam Hieronymo transcriptum. Isidorus Hispal. VI. 2. orig. vocat eum s. sicut codex noster, librum secundum, negans eum apud Hebræos haberi; sed Joh. Morino p. 225. Exercit. Bibl. ex hebræo translatus videtur. Græci cassare negant viri nonnulli docti, quia deest in nonnullis Bibliothecarum editionibus. In Pterisgo vero cassat, et in Polyglottis Parisiens. et Londin. legitur græcè, Syriacè, ac latine. Quis eum ratio donaverit, cum nulla suppetant argumenta, dignosci nequit; sed diu ante Hieronymi tempora latine celsitatum constat e Tertulliano, Cypriano, Ambrosio et aliis.

Hunc etiam Esdræ librum exhibet Sabatier Bibl. suorum Tom. 9. p. 1041. duplici columna, quarum una versionem vulgatam, altera versionem alteram nempe ex Codice Colbertino, uti docet prolatio, continet. Codex noster versionem vulgatam sequitur, exceptis quibusdam variantibus, sed nullius momenti.

lectionibus, et numero capitum; nam apud Sabatier totus liber absolvitur capitibus 9, in Ms. nostro capitibus 27. Liber Tobie cum prefatione S. Hier. ad Episcopos Chro. matium et Heliodorum; iuxta versionem ejusdem sancti. Liber Judith cum prefat. S. Hier. apud Hebraeos li. ber Judith. Hanc capitul. altera. "Anphaxad rex me- dorum superatis multis gentilibus", ignoti Authoris, quae potius brevis est ac compendiosa narratio totius Libri Judith. Versio est S. Hieronymi ex Chaldaico facta, ut in Vulgata.

Liber Esther cum pref. S. Hier. "Librum Esther variis translatoribus". Versio S. Hier. ex Hebr. ut in Vulgata.

Liber Job cum duplici S. Hier. prefat. una: "Cognosce singulos divina scriptura libros", altera. "Si aul. fis. Cellam junct. haberem". Priorem profecit S. Pater versio ni, ex fonte Hebraico, posteriorem versionem iuxta LXI. exarata. Ubi notandum, Hieronymum in illa verum et novum transcriptorem egisse, in hac potius correctorem. Quod Codicem nostrum attinet, est in eo versio emendata a S. Hier. uti habetur in Vulgata. Ex collatione prodita sunt quodam vocum transmutationes et lectiones vari- antes, sed sensum minime mutantes.

Liber Psalmorum absque Prefatione. Promittendum censet, S. Hieronymum etiam in Psalmos duplicem navasse operam, 1^{mo} eos emendando ad editionem LXI. ut ipse scribit ad Paulum et Eustochium; 2^{do} eos de novo ex fonte Hebraico transferendo. Codex noster con- tinet versionem ex Graeco iuxta emendationem S. Hier. uti habetur in Bihl's vulgata editionis. Idem autem memoratu dignum, quod Psalmis, sicut in Hebraico, nulli appositi numeri, quos in Graeco habent; Aliquod Psalmorum inscriptiones seu tituli modo cum vulga- ra hodierna, modo cum vulgata veteri concordet, mo- do ex utraque composita inveniantur, imo Ps. 148. in fronte gerit titulum: Alleluja. Aggai et Zacha- rio, plane ut in Graeco.

Parabola Salomonis cum prologo S. Hieron. Jungat. epif. sola, quos jungit sacerdotium, quae in vulgata di- cuntur proverbialia. Versio est ejusdem Sancti, quam concinnavit ex fonte Hebraico, sed subsequis tempo- ribus variis Graecorum additamentis interpolata. Capite 31. a verbis: Mulierem fortem quis singu- cis versibus proposita sunt litterae alphabeticae Hebraicae, Aleph, Beth etc. plane ut in editione opp. f. Hier. a Martiano T. I. p. 970.

Liber ecclesiastes cum prologo seu potius epistola S. Hier. ad Paul. A. Custoch. "Memini me hoc ferme quinquennis." Versio est ejusdem ex hebraico, ubi in vulgata; lectiones variantes incuria peperit scriptoris.

Cantica canticorum ut in vulgata.

Sapientia. Versio nostra eadem quidem cum vulgata nullas tamen continet lectiones variantes, sed quo ejusmodi non sunt, ut peculiarem probent ex graeco translationem. Cum liber iste juxta Hieronymum hebraice nunquam exstiterit, fons latinum omnium textus est graecus.

Ecclesiasticus. Idem de hoc libro dicendum est, quod de priori. Vtrum vero Ecclesiasticus noster ex hebraico, an ex graeco prodierit, adhuc inter eruditos cessatur.

Ysaia cum prol. S. Hier. Nemo cum propheta versibus.

Jeremias cum prologo S. Hier. Jeremias propheta, cui hic prologus.

Capiti ultimo aeneae est Prophatiuncula haec: "Et factum est, postquam in captivitatem ductus est Israel et Jerusalem destructa est, sed et Jeremias propheta flens, et planxit lamentationem hanc in Jerusalem, et amaro animo suspirans et ejulans dixit." Quae prophatiuncula nec habetur in Hebraeo, nec in antiquis. Ms. versionis Hieronymiana; sed habent eam graeci a quibus ad versiones latinas antiquas dimanavit. Singulare est illud, quod non lamentationibus, sed Prophetia Jeremia sit adjecta. Immediatè eam incipit non minus singularis inscriptio seu titulus libri Trenorum, his: "Incipit lamentatio Jeremia, quod est in titulo Cimoth; pro Cimoth hebraico; cum alia lectione litterarum ebraicarum."

Liber Baruch ex versione latina antiqua, nam Hieronymus cum nunquam in latinum vertit, ut ipse in prolatione ad Jerem. testatur. Praeedit brevis prophatiuncula, prologus in codice nostro dicitur: "Liber iste qui Baruch nomine prae-notatur, quo non Hieronymi, sed recentioris multum auctoris. In fine addita est epistola Jeremia, ut in vulgata. Sed titulus variat; est in codice nostro: "Sequitur exemplum epistola ejusdem" / vulgata: coemplar epistola, quam: / quam misit Jeremias ad adulescentes, abducentes, quod addidit: / captivos in babiloniam a Rege babiloniorum, ut annuntiaret / illis secundum: / quod preceptum est illi a Deo. Versus quoque

77. noster legit; "a purpura quoque et marmore, quae super
teneant," vulg. "a purpura quoque et murice, quae
super illos teneant." Cetera variantes minoris momenti.
Ezechiel, cum prolog. s. Hier. "Ezechiel Propheta cum
Joachim".
Daniel, cum prologo s. Hier. "Danielem Prophetam".
Eam sequuntur **XII**. Propheta minores cum pro-
logo s. Hier. eodem ordine et eadem versione,
ut in codice **XII**.

Libri duo Machabeorum cum trino prologo; quorum
primus et secundus sunt Habani Mauri; seu poti-
us epistolae dixerim, Prima est ad sudoricum Regem
"Domino excellentissimo et in cultu Christianae religionis
"Strenuissimo Lodovico regi sabaus vilissimus servorum
"dei in domino dnoy perpetua optat salutem"; altera
ad Gerardum sacri palatii archidiaconum. "Reveren-
tissimo et omni caritatis offio dignissimo gerardo sacri
"palatii archidiacono. Sabanus vilis dei servus servorum
"in xpo salutem". Tertius incipit: "Machabeorum
s. libri quoda scriptore omissum; duo praenotant pra-
lio". Forsitan etiam hic Habanum habet authorem;
destitutus autem operum eius editione, nihil certi
affirmare possum.

Novi Testamenti librorum ordo est sequens.
1. Quatuor evangelia cum suis prolationibus, de qui-
bus vide, quae ad codicem **XIV** diximus. Illud au-
tem hic loci propter singulare est, prolationem.
Nam ipsius Evangelistae Lucae Quoniam quidem multa
propositam esse prologo Lucas Syrus, et hoc finito
demum incipere Evangelium his verbis: "Fuit in
diebus Herodis".

2. Epistole s. Pauli, ad Romanos, ad Corinthios, ad
Galathas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Thessa-
lonicenses, ad Colocenses, ad Timotheum, ad Titum,
ad Philemonem, ad Hebraeos. Singulis epistolis pra-
mittuntur brevissima Sinopses.

3. Actus Apostolorum, cum prologo mutilo: "Lucas An-
tiochenus natione Syrus" perperam Hieronymi adscripta.

4. Epistola s. Jacobi, cum prolog. s. Hier. Non ita ordo
est apud Graecos; qui tamen s. Doctore ab eruditioribus
adjudicatur.

5. Epistola s. Petri sine prologo.

6. Epistola s. Ioannis, absque numerorum distinctione,
sed per modum epistola unius; imo ubi incipit

34.

Cod. XX.

Epistola 3^{ia}, rubro scriptum legitur: "Prologus epistola
Juda", mira profecto scriptoris opulencia. Quod attinet
locum, i. Joan. 3, 7. 8. de tribus in eod. testibus, eodem
nostris sic. v. 7. "Quia tres sunt, qui testimonium
dant in celo, pater et verbum et spiritus sanctus,
et hi tres unum sunt; v. 8. et tres sunt qui testi-
monium dant in terra, spiritus et aqua et sanguis."
Alterum itaque: "et hi tres unum sunt", in v. 8^o
omissum; de quo S. Thomas aq. contra Joach. Abb. in
secund. decret. de summ. trinit. et fid. cath. dicit
esse appositum ab haeticis arianis. Ceterum
antiquorum testimonia in hunc locum copiose colle-
git P. Sabatier in Bibl. lat. ant. vers. T. 3. p. 977.
vid. etiam Biblia graeca, edita a Griesbachio, et
H. 3^o. Hengelschrift. Concordia, 2. 6. p. 203. f. 4
et 4^o f.

7. Epistola f. Juda.

8. Apocalypsis Joann.

Pro coronide addo, in codice nostro plurimas ex-
stare lectiones a vulgata versione variantes, ms.
menti quidem raro graviores, et plerumque ex
omissione vel errore scriptoris ortas. Tetatem vero
quod attinet, quis definire audeat, nulla vel scrip-
toris v. temporis redimente nota? Ego Saeculo XIII.
antiquiorem esse dicere nollim.

Bibl.
fing

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 20 [Verbleib unbekannt]

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at -
Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=27391